

Hozzászólás Szekrényi Béla „Vízgazdálkodási index“ c. dolgozatához

KLIMES-SZMIK ANDOR

MTA Agrokémiai Kutató Intézet Talajtani Osztálya, Budapest

Szerző homoktalajokkal foglalkozik. Megállapítja, hogy a talajvizsgálat egyszerű módszerei közül vízgazdálkodási szempontból a hy -értékkel lehet a homokot a leginkább jellemezni, mivel ez a szám áll a homok humusz- és agyagfrakció tartalmával legsorosabb kapcsolatban, egyúttal ezek játsszák a leglényegesebb szerepet a talaj és víz kölcsönhatásaiban. Ezzel teljes mértékben egyet kell érteni.

Ezután ismerteti Babos I. vizsgálatának eredményeit, aki a különböző fafajok megtelepíthetőségét homokon a szóban levő szelvények (mintegy 150—200 cm-ig) hy -összegével jellemzi. E kutatások nagyszámú tapasztalatra és vizsgálati adatra támaszkodnak és így erdészeti szempontból az eljárás helyességének kétségbevonására nem vagyok jogosult.

A szántóföldi gazdálkodás viszonylatában azonban ezzel a szemlélettel nem értek egyet. Termesztett növényeink gyökérzetének térbeli elhelyezkedése a talajban meglehetősen változatos és így e növényeknek a talaj fizikai tulajdonságai és tápanyagai szempontjából támasztott igénye is változó. A talaj rétegződése, különböző fizikai tulajdonságú rétegek vastagsága, mélységirányú egymásutánja mindenkor fontos szempont a talajok termőképessége igen fontos tényezőjének, vízgazdálkodásának elbírálásánál. A termőtalajokat, beleértve a homoktalajokat is, véleményem szerint, szelvényben kell bírálni még hozzávetőleges tájékozódásnál is. A talaj fizikai sajátságait jól jellemző hy -érték is csak genetikai rétegenként meghatározva adhat felvilágosítást a homok vízgazdálkodására az altalajvíz-viszonyok figyelembevételével.

Szerző fő mondanivalója a hy -összezből kiszámított vízgazdálkodási index fogalmának és használhatóságának ismertetése. Ez a mutatószám az 1,2 hy -értékkel jellemzett homok fizikai tulajdonságaihoz viszonyítva értékeli a vizsgált homoktalajt. Az a homok, amelynek a hy -értéke 1,2, már igen jó homoknak mondható és kötöttség szempontjából a vályogok határán van, humusztartalma rendszerint 1%-nál magasabb, T -értéke legalább 15 és így a növények folyamatos tápanyagellátása és a tápelemek gyors kimosódásának meggátlása szempontjából is megfelelő. A határérték megválasztása tehát helyes. Kérdés azonban: szükség van-e arra, hogy a vizsgált talaj hy -értéke helyett a vizsgálat eredményét viszonyszám alakjában tüntessük fel? E viszonyszám a talajvizsgálat eredményét egyúttal értékeli is, mert az 1,2 hy %-ában fejezi ki a vizsgált homok higroszkóposságát. Véleményem azonban az, hogy ez a viszonyszám sem mond sokkal többet a hy -értéknél. Aki tisztában van azzal, hogy a homok fizikai sajátságai, vízgazdálkodási jellemzői milyen összefüggésben vannak a homok higroszkóposságával, az az utóbbit már fel tudja használni a termőhely tulajdonságainak megítélésénél. Valamely növény sikerrel termesztetőségének a homoktalaj fizikai tulajdonságai (melyeknek együttes jellemzője a hy -érték) csupán egyik tényezője, mindazon tényezők között, amelyek ezzel a kérdéssel kapcsolatban számításba jöhetnek. Az elbírálás tehát sokirányú tudást, tapasztalatot igénylő, nagyon körültekintő művelet, amelyet tehát csupán jó szakember végezhet. A jó szakember számára viszont egy viszonyszám nem mond többet az eredeti fogalomnál.

A közlemény a mezőgazdaság gyakorlatát kívánja szolgálni, megírásának indítékai tehát feltétlenül helyesek. Ezért vele kapcsolatban nem az én véleményem, hanem a mezőgazdaság gyakorlati szakembereié lesz a döntő. Kívánatos tehát, hogy a megindított vitában a közvetlenül érdekelt szakemberek minél nagyobb számban hallassák szavukat.

Érkezett : 1957. május 12.